

від теми індивідуального завдання, внести відповідні пропозиції, спрямовані на поліпшення фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства.

Виконане індивідуальне завдання подається студентом на кафедру за три тижні до початку екзаменаційної сесії.

Оцінювання індивідуального завдання здійснюється за бальною системою за такими рівнями: 0, 5, 10 балів за кожний етап виконаного завдання. Максимально можлива оцінка за виконання індивідуального завдання становить 40 балів. Індивідуальне завдання студента, який отримав менше 20 балів, повертається на доопрацювання. Студент, який не виконав індивідуальне завдання або отримав менше 20 балів, не допускається до іспиту.

Досвід проведення поточного контролю знань студентів магістерського рівня підготовки очної форми навчання показав, що студенти проходять практику на підприємствах різних сфер діяльності. У зв'язку із зазначеним, для студентів, які проходять практику в установах невиробничої сфери діяльності, є проблемним якісно виконати індивідуальне завдання щодо переліку вищезазначених питань. Кафедрою фінансів підприємств передбачається розробити методичні вказівки та індивідуальні практичні завдання для студентів, які проходять практику або працюють в установах невиробничої сфери діяльності. Зазначені індивідуальні практичні завдання будуть рекомендовані для виконання студентам магістерського рівня підготовки вечірньої і заочної форм навчання.

О. О. Гаманкова, канд. екон. наук,
доцент кафедри страхування

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ

Кафедра страхування належить до складу випускаючих кафедр університету. Програма магістерської підготовки з фахового спрямування «Страховий менеджмент» є складовою загальної комплексної програми «Фінанси». Наші студенти, як усі інші студенти, що навчаються на магістерській програмі «Фінанси», відповідно до робочого навчального плану цієї магістерської програми протягом двох семестрів вивчають встановлений перелік дисциплін, на які відведено 18 кредитів.

Загальний обсяг часу на вивчення дисциплін розподілений таким чином:

— **блок нормативних дисциплін (14 кредитів)**, який включає 6 дисциплін:

а) загальні дисципліни для всіх спеціальностей (Фінансовий менеджмент, Менеджмент персоналу, Міжнародний менеджмент, Стратегічне управління);

б) дисципліни спеціальності (Ринок фінансових послуг, Управління фінансовою санацією підприємства);

— **блок дисциплін спеціальності за вибором (4 кредити)**, який включає 4 дисципліни (Менеджмент у страхових організаціях, Облік і аудит у страхових організаціях, Управління перестраховувальними операціями, Актуарні розрахунки).

Очевидно, що саме **блок дисциплін за вибором** забезпечує фахову підготовку студентів програми «Страховий менеджмент». Тому викладанню цих дисциплін кафедра прагне приділяти максимальну увагу. Але, на жаль, бюджет часу, який відведено на їх вивчення для студентів очної форми навчання (по 1 кредиту на кожну дисципліну, в тому числі: лекції — 8 годин, індивідуальна робота — 16 годин, диференційований залік — 2 години) не можна було сподіватися на отримання студентами повного обсягу передбачених програмою знань і адекватної їх оцінки викладачем, бо за дефіцитом годин дуже важко організувати відповідний поточний та підсумковий контроль.

Як відомо, контроль вивчення дисциплін фахового спрямування здійснюється кафедрами університету на основі оцінювання результатів самостійної роботи студентів. За рішенням кафедри страхування, система контролю рівня засвоєння програмного матеріалу щодо всіх дисциплін фахового спрямування складається з двох етапів: I етап — перевірка рівня *теоретичної підготовки* студентів (вони виконують письмові завдання за білетами, затверджених кафедрою); II етап — перевірка рівня *практичної підготовки* студентів (вони мають подати на кафедру виконаний на базі практики свій варіант практичного завдання, яке складається з десяти позицій). За кожним з етапів студент отримує оцінку у межах ста балів. Середня арифметична кількість балів за підсумками обох етапів становить кінцеву оцінку. Бальна система оцінок переводиться у традиційну за стандартною шкалою і виставляється до залікової книжки студента і до залікової відомості як результат диференційованого заліку.

На нашу думку, така побудова системи контролю знань студентів є оптимальною і відповідає сучасним вимогам вищої школи. Але формальна кількість годин, відведених навчальним планом викладачу на цю роботу (лише 16 годин — на індивідуальну роботу зі всім контингентом студентів і лише 2 години — на

диференційований залік, *незалежно від кількості студентів*) аж ніяк не відповідає реальній її трудомісткості. Подолати цю негативну ситуацію можна двома шляхами. Перший — привести планове навантаження викладачів у відповідність з обсягами роботи, яку вони фактично виконують, працюючи зі студентами магістерського рівня. Другий — максимально спростити підходи до контролю і оцінювання знань студентів у відповідності з відведеною на ці процедури кількістю годин за навчальним планом. Не треба доводити хибність другого шляху. Тоді залишається перший.

М. І. Дуба, В. М. Дуба,
кафедра політичної економії
факультетів управління та маркетингу

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ

Процес трансформації економічної системи та пошук нової парадигми вищої освіти потребує нових змін та впровадження ефективних форм і методів забезпечення навчального процесу, а також його контролю. Особливо це проявляється на організації навчального процесу магістерської підготовки. Магістратура органічно формує теоретичну і практичну сфери навчального процесу як вищий рівень підготовки. Магістерський рівень підготовки фахівців поєднує набуті в бакалавраті знання з фундаментальних і фахових дисциплін з відповідною спеціалізацією та практичним впровадженням за магістерської програмою.

Складність в організації, у пошуку адекватної моделі, методів ефективного процесу навчання формують певні особливості у системі освіти і контролю підготовки магістрів.

Особливість контролю магістерського рівня викликана:

- приведенням у відповідність до нових державних стандартів обсягів часу для теоретичної підготовки;
- необхідністю регламентування кількості дисциплін;
- поєднанням теоретичної і практичної підготовки;
- створенням сприятливих умов для написання магістерських дипломних робіт;
- організацією практичної підготовки студентів;
- масштабами та можливостями практики;
- упорядкуванням діючих магістерських програм та обґрунтуванням нових;
- застосуванням та використанням ефективних сучасних технологій;